

Likabehandlingsplan/plan mot diskriminering och kränkande behandling

Läsåret 2024/2025

Värdegrund i förskolan

Skollagen (2010:800) fastställer att förskolan ska ge förutsättningar för barn att kunna utveckla kunskaper samt värden. Därav är det av vikt att verksamheten arbetar med de demokratiska värderingar och mänskliga rättigheterna som det svenska samhället vilar på.

Värdegrunden uttrycker det etiska förhållningssätt som ska präglade verksamheten. Omsorg om och hänsyn till andra människor, liksom rättvisa och jämställdhet samt egna och andras rättigheter ska lyftas fram och synliggöras i verksamheten. Barn tillägnar sig etiska värden och normer främst genom konkreta upplevelser. Vuxnas förhållningssätt påverkar barns förståelse och respekt för de rättigheter och skyldigheter som gäller i ett demokratiskt samhälle och därför är vuxna viktiga som förebilder. Att hävda grundläggande värden kräver att värderingar tydliggörs i den dagliga verksamheten. (Läroplanen för förskolan, lpfö18 – Skolverket)

I Läroplanen för förskolan (Lpfö 18) tydliggörs under rubriken Förskolans värdegrund och uppdrag att förskolan ska ge barnen kännedom om deras rättigheter och att utbildningen alltid ska utgå från barnens bästa. Här lyfts även att förskolan ska arbeta aktivt med att kränkningar och diskriminering ska motverkas.

Diskrimineringslagen och Skollagen skyddar när det gäller kränkande behandling och vid trakasserier ska man anmäla till olika ombudsmän beroende på typ av diskriminering. Jämställdhetsombudsmannen, Ombudsman mot etnisk diskriminering, Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning, Handikappombudsmannen och Skolverket. Förskolan har tydliga rutiner för hur vi ska hantera olika situationer och vi har anmälningsplikt.

Vårt mål:

Vårt mål är att på ett lekfullt sätt stärka barnet i sin identitet, förmedla vår värdegrund och dess betydelse och synliggöra hur vi kopplar värdegrunden till vårt

pedagogiska arbete. Vi vill ta vara på barnets inneboende nyfikenhet och vilja att lära. Allas lika värde samt hur vi behandlar varandra är ledord i vårt arbete. Förskolan har i uppdrag att förmedla vårt samhälles gemensamma värderingar.

Vårt syfte:

”människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan könen samt solidaritet med svaga och utsatta är värden som förskolan ska hålla levande i arbetet med barnen” (Läroplanen för förskolan, Lpfö18, Skolverket).

Värdegrunden är ett levande dokument som är ett ständigt arbete i vår verksamhet och stärker de värderingar som vi enligt skollagen ska arbeta efter. Vi vill stärka värdegrunden ytterligare och ge barnen inflytande och delaktighet i detta arbetet.

Styrdokument

I Läroplanen för förskolan (Lpfö 18) tydliggörs under rubriken Förskolans värdegrund och uppdrag att förskolan ska ge barnen kännedom om deras rättigheter enligt barnkonventionen och att utbildningen alltid ska utgå från barnens bästa. Skolverkets mål när det gäller frågor om miljön och hållbar utveckling beskriver hur barnen ska få en känsla för miljön samt en positiv framtidstro, slitstarka kunskaper och ekologisk förståelse (www.skolverket.se).

Vidare står det tydligt i förskolans läroplan Lpfö18 att varje förskola ska sträva att varje barn:

- Utvecklar sin förmåga att uttrycka sina tankar och åsikter och därmed får möjlighet att påverka sin situation.
- Utvecklar sin förmåga att ta ansvar för egna handlingar och för förskolans miljö.
- Utvecklar sin förmåga att förstå och att handla efter demokratiska principer genom att få delta i olika former av samarbete och beslutsfattande.
- Verksamheten skall bedrivas i demokratiska former och därigenom lägga grunden till ett växande ansvar och intresse hos barnen för att de på sikt skall delta i samhällslivet.

Vision:

Vår vision är att arbetet med värdegrunden ska ge barn förutsättningarna till att utveckla kunskaper om mänskliga rättigheter samt skyldigheter. Vi vill även ge möjlighet för barn att få kompetens om hur vi är mot varandra samt att alla barn är lika mycket värda. Vi fortsätter även att arbeta med hållbar utveckling med fokus på positiv framtidstro. Barnen ska ges möjligheter att utveckla kunskaper om hur olika val kan bidra till en fortsatt hållbar utveckling på vårt jordklot, att detta är någonting vi bidrar med tillsammans.

Vi vill ge barnen en förståelse för Maria Montessoris holistiska perspektiv där man utgår ifrån ett helhets- och fredstänkande synsätt som börjar hos barnet. Vi vill även förmedla att vi alla hör samman och våra likheter och olikheter berikar varandra oberoende på var vi bor eller var vi har vårt ursprung. Det viktigaste som vi vill lära barnen är att det börjar hos oss själva och hur vi bemöter andra.

Förskolan ska verka för barnens bästa och förskolan är en mötesplats för alla oavsett kulturell eller social bakgrund. Vårt uppdrag är att lägga grunden för ett livslångt lärande tillsammans under trygga, lärorika och lekfulla former där förskolans grundläggande värden vilar på en demokratisk grund.

Junibacken och Saltkråkan

Junibacken har tillverkat ett kompisjärta som sitter framme i miljön. Saltkråkan ska tillverka ett kompisjärta som sätts upp på väggen. Artikel 12 i barnkonventionen visar på att alla barn har rätt att uttrycka sina åsikter och bli tagna på allvar. Med kompisjärtat vill vi ge rum för barnen att kunna uttrycka sig och höra på de andra barnens funderingar.

Båda avdelningarna kommer att ta del av de brev som kommer från vårt fadderbarn via SOS barnbyar och vi kommer att ha diskussioner om hur hennes liv liknar eller skiljer sig från oss och vårt liv.

De tio små kompisböckerna där värdegrunden synliggörs kommer att lyftas på respektive avdelning och vi kommer att föra diskussioner. Har alla barn har samma möjligheter att få ha en barndom där man leker, får lov att gå i skolan etc.? I barnkonventionen nämns det i artikel 2 att alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras. De tio små kompisböckerna diskuterar mycket om barnens olika rättigheter samt skyldigheter, de visar även hur vi behandlar varandra och är en bra kompis. Genom att vi ger förutsättningarna för att barnen ska få höra dessa böcker ger vi rum för barnen att diskutera och uttrycka sig om hur vi behandlar varandra och att vi alla är lika mycket värda.

Madicken och Skrållan

Madicken och Skrållan arbetar aktivt för att lägga grunden till att vara en bra kompis. Hänsyn, hjälpa kompis, lyssna på varandra, vänta på sin tur för att skapa ett varmt och inkluderande klimat och en trygg barngrupp. Fokus ligger på att stärka barnets självkänsla genom att ge kunskap om hur man kan agera i olika situationer och stärka det sociala samspelet. Småbarnsavdelningarna arbetar kontinuerligt med kompisböckerna och det vävs in i det dagliga arbetet, vid konflikter lyfts frågan direkt med fokus på lösningar.

Gemensamt hela förskolan

Samtliga avdelningar kommer arbeta med de tio kompisböckerna som genomsyras av värderingar i det svenska samhället. Utifrån de tio kompisböckerna utför vi samarbetsövningar, dramatisering, rörelse samt undervisningar.

Förskolan har ett fadderbarn från Uruguay genom SOS barnbyar. Vi får inblick i hennes liv genom brevväxling. Här blir det tydligt att alla barn har olika livsvillkor och att barnkonventionen inte fungerar för alla barn i världen även om landet har skrivit under FN:s konvention. Breven från vårt fadderbarn delges till barnen på Junibacken och Saltkråkan.

Alla avdelningar kommer besöka biblioteket för att låna böcker som berör vår värdegrund. Junibacken och Saltkråkan kommer att besöka biblioteket ett par gånger under terminens gång. Madicken och Skrållan kommer besöka biblioteket en gång per termin. Dels för att gynna språkutvecklingen och läsintresset men även för att påvisa att man inte behöver köpa böcker utan det finns böcker på flera språk och olika ämnen att låna kostnadsfritt på biblioteket.

Uppföljning 14/2–25

Junibacken och Saltkråkan

Vi har under terminen arbetat med kompisböckerna Ett eget namn, En egen plats och Säg ditt. Vi har pratat om att alla barn har rätt till ett namn. Barnen har övat på att skriva sitt namn och även jämfört vilka bokstäver man själv har i sitt namn jämfört kompisarnas. Barnen har i var sitt pappers hjärta ritat hela sin familj. Även mammor, pappor och syskon har egna namn och en del mammor, pappor och syskon har till och med samma namn som i en kompis familj.

Vi har samtalat kring att alla barn har rätt till privatliv och att de ska kunna stänga en dörr och få vara i fred när de tex går på toaletten. Vi har tillsammans tillverkat en cirkel som är röd på ena sidan och grön på andra. Det sitter en cirkel på varje toalettdörr som barnen kan vända så att alla kan se om toaletten är ledig eller upptagen. Detta för att skapa en trygghet för de barn som vill vara i fred.

Barnen har möjlighet att dagligen göra egna val av aktiviteter så som montessorimaterial, pussel, rita och klippa. Vi uppmuntrar barnen att göra självständiga val och inte alltid följa en kompis.

Ibland vid våra utedagar får barnen rösta i demokratisk anda mellan två parker. Den park som får flest röster blir den vi går till.

Madicken och Skrållan

I respektive avdelning har arbetet med kompisböcker samt hur man är en bra kompis växt fram på avdelningarna. På Madicken har det blivit ett kompisträd där barnen tillsammans pratat om hur man är en bra kompis och olika "regler" som finns i hur de behandlar varandra. Skrållan har en kompisvägg, där olika pyssel i förhållande till kompisböckerna gjorts. Så som samarbetsövningen där barnen ritade en teckning tillsammans. Madicken och Skrållan har läst kompisböckerna med fokus på dramatisering med hjälp av handdockorna samt gosedjuren som är kanin och igelkott (huvudpersonerna i kompisböckerna). De har dramatiserat med dockorna de olika händelserna från kompisböckerna, så som "Lugna ner dig" och "Dela med dig".

Gemensamt hela förskolan

Alla avdelningarna pratar kontinuerligt om konflikthantering och om hur vi är bra kompisar med varandra. Vi har även tillgång till handdockorna Kanin och Igelkott, dessa använder vi oss av för att förstärka och kunna levandegöra karaktärerna och förtydliga budskapet.

Barnen har fått verktyg genom kompisböckerna samt samtal med pedagogerna om hur de kan göra vid konflikter. De har arbetat mycket med verktyget stopp, där barnen får visa upp handen och samtidigt säga stopp för att visa kompiserna att hen ska sluta.

Vi har påbörjat våra biblioteksbesök som genomförs i mindre grupper, dessa kommer fortsätta under vårterminen.

Utvärdering och analys 30/5–25

I vårt arbete med likabehandlingsplanen har vi haft en varierande mängd planerade undervisningstillfällen med olika undervisningar, aktiviteter samt metoder vid de tillfällena. I vår tema Norden har barnen fått förutsättningarna att få konkret kunskap om djur, natur, kultur samt traditioner. Detta har i sin tur bidragit till en möjlighet för en ökad förståelse olikheter och likheter samt lika värde.

Avdelningarna har arbetat med att skapa en inkluderande och trygg miljö för alla barn. Genom att arbeta med kompisböcker, gemensamma regler, samarbetsövningar, har förskolan strävat efter att främja en positiv gruppdynamik och stärka barnets självkänsla. Då detta arbetet genomsyrats på samtliga avdelningar har vi kunnat säkerställa en enhetlig och kontinuerlig strategi för social utveckling och samarbete. Detta arbetet har vi synliggjort på PRION, i avdelningarnas lärandemiljö samt i den dagliga kontakten med vårdnadshavare och för att främja en god kommunikation med både barn samt vårdnadshavare. Dokumentationen som finns i miljön samt det barnen skapat på egen hand har möjliggjort för barnen att uttrycka tankar och åsikter samt vara delaktiga i miljöns utformning.

Uppföljning som görs under läsårets gång ger oss pedagoger verktygen att förbättra och anpassa lärandet till barnen utifrån deras olika behov och intressen. Vi följer barnens intressen, frågor och tankar under läsåret för att ge barnen rum för inflytande över sin utbildning.

Utvecklingsområde:

Vi har under läsårets gång haft samtal med barnen till stor del om likabehandlingsplanen samt vår värdegrund. Vi vill gärna till nästa år göra det mer synligt konkret i miljön på avdelningarna. Till exempel ha en kompisvägg, lika värde, barnens tankar och relationer till varandra. Detta för att ge barnen en plats att gå till och reflektera och inspirera varandra. Detta för att lyfta barnens empati gör för varandra och deras egen skull och stärka barnens empati samt behandling av varandra.

Bilaga 1.

Dr Maria Montessoris Kosmiska plan

Maria Montessori talade redan på sin tid om hur allt på jorden är beroende av varandra och nödvändigt för livet på jorden. Idag kallar vi det ekologi. Montessori använde sig av ordet kosmos som kommer från grekiskan och betyder världsalltet/världsordningen. Det användes av filosofer i Grekland för att benämna den ordning som ansågs utmärka världen i dess helhet. Montessori beskriver att allt levande och icke levande, människor såväl som djur och stenar har samarbetat när det gäller vår planets tillblivelse.

En kosmisk uppgift är att alla människor måste skapa sammanhållning mellan människor. Målet är att skapa en värld förenad i fred. Det är därför viktigt att människor blir medvetna om att vi redan är fysiskt förenade med varandra eftersom vi lever på samma jord. Krig och kemiska utsläpp i en del av världen får konsekvenser för oss alla.

Dr Maria Montessoris Kosmiska plan

Montessori betonade ständigt vikten av att ge barnet en helhetssyn på världen. Hon undersökte gång på gång att allting i naturen hängde samman. Vidare ansåg också Montessori att människans roll var att beskydda naturliga världen som vi lever i, likväl som att vara en beståndsdel av den. Hon var en tidig förespråkare för synen på världen som en enhet och det var i England år 1935 som Montessori presenterade sin plan för första gången. Idén för sin "Kosmiska plan" fick hon från Froebles, som ansåg att all undervisning borde mer betona hur allt hänger samman. Uppslagsboken definierar "kosmisk" som världsalltet med sin ordning och harmoni, dvs ett komplett och harmoniskt system. Det är därför begripligt varför Montessori valde begreppet Kosmisk för sin plan över hur vi ska ge barnen en bild av hela universum från det att universum skapades fram till idag.

De kulturella ämnena består av kunskapsområden som berikar ett barns förståelse för alla aspekter på världen som vi lever i. Under denna rubrik finns biologi, botanik, zoologi, historia, geografi, musik, konst, hantverk, alla de ämnen som faktiskt kan berika ett barns sinne. Montessori räknade dock med att den förberedda miljön skulle förse barnet med stimuli och tillfälle att utforska de delar av dessa kunskapsområden som intresserade barnet. Det är montessorilärarens skyldighet att hjälpa barnet att skaffa insikter om de kulturella ämnena på så sätt att hen får ett globalt perspektiv. Av denna anledning bör du som montessorilärare sträva efter att presentera de kulturella ämnena för barnet på ett så integrerat sätt och ändå så flexibelt sätt som möjligt.

Vad är syftet med den Kosmiska planen?

Den Kosmiska planen hjälper barnet att organisera och systematisera sina tankar.

1. Helhetssyn – panoramaperspektiv
2. Organiserad inläring
3. Skapar sammanhang. Delens betydelse i helheten. Förstår hur all hänger ihop

- och är beroende av vartannat.
4. Lätt att orientera sig, förstå och dra egna slutsatser.
 5. Stimulerar den kreativa föreställningsförmågan.
 6. Väcker nyfikenhet samt intresse. Då växer kunskap i värmen från den flammande fantasin.
 7. Ger självförtroende.
 8. Positiv framtidstro. Lagar av kärlek och samverkan och utvecklas mot allt högre organisation och samverkan.

Den kosmiska undervisningen

Barnet vill ha svar på frågan "varför". För när saker har ett samband blir de meningsfulla. Alla samband fascinerar barnet. Metoden visar hur bitar av information läggs samman precis som är man lägger ett pussel. Föreställningsförmågan hjälper barnet att lämna materielen. Barnet skapar en abstrakt bild av världen i sitt huvud, en bild som bygger på verkligheten. Läraren förbereder miljön och står tillbaka.

Vad blir resultatet?

Den väcker förundrar och beundran hos barnet. Barnets tankar börjar söka kunskap målmedvetet. Intelligensen blir komplett. Barnets intresse sprider sig till många områden. Barnet får respekt för allt levande och icke levande. Barnet blir tillfredsställt – det förstår att människan också tillhör den Kosmiska planen, dvs barnet finner sin egen plats i universum. Personligheten mognar och barnet blir mer oberoende. Barnet förstår det om händer nu och kan föreställa sig hur framtiden kan se ut. Den Kosmiska planen ger en realistisk grund för framtiden.

Referenslista

Ban Ki-Moon, FN:s generalsekreterare

Läroplan för förskola, Lpfö 18. www.skolverket.se

Skolverket. *Statens skolverks författningssamling SKOLFS 2018:50.*

www.skolverket.se/download/18.../Laroplan_forskolan_SKOLFS_2018_50.pdf

www.barnkonventionen.se

www.fn.se

www.sos-barnbyar.se